

УДК 7.012:
[7.012:684.721]-
028.67

DOI:10.30857/2617-
0272.2018.4.9.

ПАШУКОВА С. Г., КОЛОСНІЧЕНКО М. В., ОСТАПЕНКО Н. В.,
СЛІТЮК О. О.

Київський національний університет технологій та дизайну

ОСОБЛИВОСТІ ТИПОЛОГІЇ ДОМАШНЬОГО ТЕКСТИЛЮ У ДИЗАЙНІ СУЧАСНОГО ІНТЕР'ЄРУ

Мета. Дослідження стилістичних, художньо-композиційних та конструктивно-декоративних особливостей елементів домашнього текстилю (на прикладі декоративних подушок) у контексті побудови композиційного балансу сучасного інтер'єру.

Методика. Використано комплекс загальнонаукових методів, а саме: аналітичного – для вивчення інформаційних джерел; системно-структурного – з метою виявлення сутності виробів домашнього текстилю, що сприяло визначенню типології його окремих елементів; комплексно-історичного – для дослідження витоків та процесу формування об'єктів декору; візуально-аналітичного – для аналізу матеріальних і технічних компонентів декоративних подушок та культурологічного підходу.

Результати. Здійснено ретроспективний аналіз передумов виникнення, формування та розвитку декоративних форм текстилю, елементів оздоблення подушок та вивчено специфіку засобів їх художньої виразності. Проаналізовано та узагальнено існуючі різновиди подушок та їх декорування. Визначено функції декоративних подушок і розкрито їх особливості.

Наукова новизна. На основі проведеного аналітичного дослідження узагальнено і систематизовано існуючі різновиди сучасного декоративного домашнього текстилю; зазначено особливості, структуровано функції сучасних декоративних подушок та виокремлено різні ознаки.

Практична значущість. Сформовано інформаційну базу різних видів подушок, охарактеризовано основні і специфічні риси. Розкрито сучасні аспекти їх застосування у контексті оздоблення та проектування інтер'єру. Акцентовано увагу на стилістичні рішення і різновиди декоративного оформлення сучасних подушок та побудовано візуальний комплекс асортименту зазначених виробів.

Ключові слова: дизайн-проекування, домашній текстиль, декоративні подушки, текстильний дизайн сучасного інтер'єру.

Вступ. Сучасний світ характеризується стрімким рухом усіх сфер діяльності людства, включаючи інформаційні технології та дизайн, що, зокрема, знаходить своє відображення в предметах інтер'єру і декоративного домашнього текстилю, що завжди йдуть поруч. Втіленням комфорту є покривала, пледи, подушки. Наявність незначної кількості чи навіть однієї з цих речей суттєво видозмінюють простір, надаючи йому затишного, жилого вигляду. Варто зазначити, що дизайн інтер'єру приміщення свідчить про внутрішній світ господарів,

тому він є суто індивідуальним. Поняття «текстильні постільні речі» [5] – невід'ємна частина повсякденного життя людини. Однак, постільна білизна як об'єкт уваги з боку науковців є цінним джерелом пізнання – світогляду, вірувань, традицій, смаків і підходів до зміни навколишнього середовища в різних культурних та дизайнерських традиціях. В певному розумінні, шляхом аналізу змін у дизайні декоративного домашнього текстилю, можна простежити становлення і розвиток елементів дизайну інтер'єру.

Аналіз попередніх досліджень.

Особливості використання постільних виробів, вимоги до їх безпечності досліджувала Г. Михайлова [12]. Порушує питання комплексного використання декоративних тканин в інтер'єрі в своїх роботах Н. Гассанова [2]. Вітчизняна дослідниця І. Яковець [24] здійснює аналіз можливостей застосування тканин, розглядає специфіку засобів виразності в дизайні текстилю та виявленню його художніх характерних рис. Історію розвитку народного, зокрема, українського текстилю та його типологію вивчала Р. Дутка [6]. Зосереджуючись в основному на розгляді вибійчених тканин, науковець піднімає питання орнаменталізації, принципів декорування різних тканин, їх художніх особливостей та технології виготовлення.

В загальних рисах типологія текстилю розглядає в наукових розвідках Л. Дицька [4] і аналізує його з позицій проектування та практичного застосування, а також гармонійного поєднання зі всіма компонентами інтер'єру. Проте, відомий британський дослідник Т. Конран [8] вважає, що основою дизайну є простота, краса та функціональність, тому особливе значення слід надавати кольору тканин в оформленні інтер'єру та вибору відповідного типу виробу. В свою чергу, С. Хабібুলліна [23] проводить комплексний аналіз способів функціонального використання текстилю, прийомів і його поєднання з різними елементами сучасного інтер'єру, досліджуючи художньо-виразні можливості та шляхи формування текстильних композицій.

Підкреслимо, що увага до подушок як об'єкту домашнього текстилю в дизайні сучасного інтер'єру, приверталась у 50-ті роки ХХ століття. В той період функціональний дизайн переживав кризу, і, як наслідок, відомий дизайнер Г. Пеше запропонував колегам спростити ставлення до створюваних ними виробів, побачити у

них «іграшки» На цій хвилі почав розвиватися новий мистецький напрям – арт-дизайн, характерними рисами якого є грайливість, театральність. Г. Пеше створив тримісний диван «Захід сонця над Нью-Йорком», що складався з композиції подушок, і став уособленням нового напрямку в мистецтві арт-дизайну. Власне наукові дослідження в цьому напрямі здійснювалися О. Коноваловою [7], М. Панкіною [14], І. Уваровою [22]. Проте, роботи у цій галузі і до сьогодні мають переважно житковий, а не науковий характер [21].

Постановка завдання. Декоративна подушка являється об'єктом, процес модифікації якого відбувається з часів античності і до сьогодення. Форма, види декоративного оздоблення та додаткові функції постільного асортименту постійно вдосконалюються, тому виникає потреба у віднаходженні оптимальних співвідношень між ними і нагальна потреба детального дослідження з подальшою систематизацією. Збільшення сфер застосування подушок поряд із вдосконаленням матеріалів, технік декорування та великий перелік їх функцій зумовлюють зростання наукового інтересу до різних об'єктів, як інтер'єру у загальному розумінні, так і до окремих його складових. Наразі не існує інформаційної бази різновидів подушок, натомість деякі розрізнені матеріали публікуються у наукових працях. Проте, останні в основному включені в загальний контекст досліджень щодо декорування тканин та оформлення інтер'єру приміщень. Поряд з тим, декоративні подушки є перспективним напрямом вивчення, адже можуть розглядатися не як єдиний та цілісний об'єкт, а як сукупність елементів, кожен з яких має власні критерії оцінки якості та їх поєднання, тому метою є створення класифікації основних різновидів декоративних подушок.

Результати дослідження. Завдяки археологічним знахідкам та предметам мистецтва варто засвідчити, що як речі побутового вжитку, подушки починають фігурувати з появою перших поселень. Однак, в якості декоративних об'єктів вони з'являються приблизно в період між 6 –2 тис. до н.е. на території Давнього Єгипту, Стародавньої Греції та Азії. Відтоді починають відігравати настільки помітну роль (рис. 1) [9], що згодом набувають вигляду своєрідного культу постільних речей [1]. Його можна прослідкувати в таких країнах, як Іран, Казахстан, Туреччина тощо, де декоративні подушки не лише є обов'язковими елементами декорування вітальної кімнати та оформлення інших приміщень, але і слугують стільцями під час трапези [13].

Окремої церемоніальної ролі надають декоративним подушкам у період розвитку монархічної форми влади Візантійської імперії, зокрема, під час особливих заходів (коронування, вручення нагород, подарунків тощо). З того часу бере початок західна традиція декорування виробів, що частково зберігається й донині [11].

У країнах Сходу розповсюдженням є застосування подушок замість стільців, а у зв'язку з глобалізацією, цей спосіб їх використання набув поширення у більшості країн світу. Проте, культура постмодерну наклала своєрідний відбиток східної традиції, трансформувавши першопочатковий підхід. Так, подушки використовувались для комфортного сидіння, тому спочатку з'явилися так звані подушки-пуфи. Наступним етапом розвитку подушок-пуфів стали м'які безформні стільці, що є своєрідним поєднанням дещо нігілістичних цінностей постмодерну з превалюванням, з одного боку, гедоністично-показового аспекту в дизайні, а з другого, традиційних цінностей Сходу, з його підкреслено-смиреним прийняттям існуючого, спогляданням, мінімалізмом.

Така своєрідна еkleктика, протилежних цінностей, що втілена в дизайні, є яскравим прикладом поліфункціональності декоративних подушок і широких можливостей їх використання. Очевидним є перехід об'єкту інтер'єру з категорії «декоративна подушка для сидіння» у категорію «некаркасні меблі».

Стрімкий розвиток технологій в сучасному світі, різні підходи до проектування повсякденних виробів, а також прагнення людини перебувати в естетичному і комфортному середовищі, обумовило появу нестандартних способів використання подушок (наприклад, для домашніх тварин). Наразі налічується велика кількість різноманітних форм, стилістичних і декоративних рішень тощо. Тому ці вироби доцільно розглядати в контексті таких обов'язкових елементів як концепція, функція, художній образ, структура, форма.

На основі системно-структурного аналізу [14, 15, 16], класифіковано функції сучасних декоративних подушок:

- інформаційно-просторова, для передачі інформації щодо можливостей використання певного простору і його призначення (зона для відпочинку, виставкова, церемоніальна тощо);
- художньо-естетична, з метою задоволення естетичних потреб через візуальну привабливість та різноманітність стильової презентації;
- рекреаційна, що сприяє психологічному налаштуванню на відпочинок шляхом створення відповідної атмосфери;
- ціннісно-орієнтовна (аксіологічна), яка полягає у вираженні цінностей та особливостей світогляду представників певної культури та епохи за допомогою застосування відповідної символіки;
- комунікативно-статусна, для образного спілкування, за допомогою чого проявляються різні вподобання (наприклад,

слідування модним напрямом), стильові переваги, гендерні і статусні позиції (як за часів стародавньої Греції, Китаю та ін., коли такі подушки були доступними лише представникам вищих соціальних верств);

– адаптаційно-виховна, для формування нових та корекції існуючих соціальних переваг, ціннісних орієнтирів (використання національної символіки в елементах оздоблення, екологічних матеріалів при виготовленні тощо);

– гедоністично-ігрова, де подушка сприймається як «несерйозний» елемент інтер'єру, доступний для використання споживачами різних вікових груп, в тому числі для дітей. Забезпечення цієї функції призводить до появи нових різновидів виробів для ігор та подушок-іграшок з відповідним подальшим декоруванням [14];

– соціальна, що виражена через інноваційні рішення (подушки-гаджети), які дозволяють людям бути ближчими один до одного через можливість спілкування, наприклад, перед сном, відчувати серцебиття на відстані тощо. Відомі ортопедичні, анатомічні та лікувальні подушки, які завдяки дизайнерським рішенням стають модним і престижним виробом для здоров'я [15, 16].

Оскільки подушки виконують різні функції, їх виготовлення, як правило, пов'язане з вибором за пріоритетом. Окрім того, самі подушки являються конструктивними об'єктами та складаються з декількох елементів: внутрішній (наповнювач), середній (напірник), зовнішній (наволочка). Кожен з цих елементів, уможлиблює додаткове декорування з відповідним зміщенням у функціональності, що зумовлює появу великої кількості різновидів декоративних подушок. Відтак, реалізація функцій видається можливою за умов здійснення чіткого вибору різновиду, як на етапі створення художником-дизайнером, так і на етапі придбання майбутнім споживачем.

Таким чином, подушки як елементи інтер'єру мають більш вагоме призначення, ніж виключно декоративне оздоблення приміщення, підтримуючи частково точку зору відомих функціоналістів – «форма визначається функцією», «форма залежить від утилітарної функції», «орнамент – це злочин», «форма і функція єдині» [17]. На основі аналітичних досліджень, узагальнено і систематизовано різновиди подушок за такими ознаками як призначення, форма, наповнювач, матеріали, оздоблення, стиль (рис. 2).

Поняття «декоративна подушка» містить два ключових елементи: «подушка» – як практичний об'єкт з певним функціоналом і «декоративна», що трактуємо як другорядне, означає зовнішнє оформлення. На основі цього, за призначенням можна виділити наступні різновиди подушок:

– декоративні – виконують суто декоративні функції, вирізняються незвичністю форм, фактур, оздоблення, кольорової гамою. Це дизайнерські об'єкти для прикраси інтер'єру, нарядні подушки для меблів;

– функціональні – виконують утилітарні функції, вирізняються мінімальним декоруванням та його відсутністю. Це подушки для сидіння, подушки для сну, ергономічні для різних частин тіла (ший, спини, ніг тощо), для вагітних, соціальні;

– декоративно-практичні – поєднують як практичні, так і естетичні функції, вирізняються широким асортиментом, серед яких церемоніально-обрядові (подушки-підставки під церемоніальну атрибутику в тому числі прикраси), подушки-іграшки та дакімакури, нарядно-святкові подушки для сидіння, сну, подушки-пуфи, некаркасні великі пуфи, надувні подушки;

– інноваційні – такі, що з'явилися відносно недавно і мають додаткові функції, як «антихрап», «будильник» тощо.

Рис. 2. Систематизація різновидів подушок

Водночас, окрему увагу варто приділити інноваційним виробам з гаджетами, що мають додаткові функції:

- подушки для сну з будильником, «антихрапом» (при храпі надувається автоматично і повертає людину на іншу сторону);

- подушка-робот, що сприяє покращенню режиму сну за рахунок зміни розмірів та наявності звукового супроводу (ритм серця, заспокійливі мелодії, колискова та ін.);

- подушки з підігрівом або охолодженням для підвищення комфорту;

- подушки для фіксації сучасних електронних приладів, а також зарядки телефонів, планшетів та навушників з додатковою батареєю;

- подушка-пульт – для різних електронних приладів;

- подушка-лампа, що виконує функцію нічника;

- подушки-комунікатори, що

дозволяють спілкуватися перед сном або засинати під ритм серця іншої людини.

Сучасні подушки різного призначення мають велику варіативність форм, що ускладнює їх систематизацію, тому виділено три основні групи:

- геометричні, до яких віднесено квадрат, круг, овал, трапецію (за формою сидіння), куб, прямокутник, циліндр, трикутник тощо;

- аморфні, що не мають чітких обрисів, набуваючи форму тіла при використанні;

- об'єктні, варіативність форм у вигляді тварин – коти, собаки, леви, дельфіни тощо; рослин – квіти, пелюстки, листя; об'єкти неживої природи – сонце, місяць, зірки, хмари, каміння тощо; гастрономічні – піци, гамбургери, тощо; предмети повсякденного вжитку – книги, телефони тощо.

Розгалужена класифікація подушок за різновидами наповнювача запропонована в статті А. Слізковим, Г. Михайловою та В. Овсієвською [20]. Поділ пропонується за

ознаками: призначення, форми, розміри, твердість, типом наповнювачів і напірників, переплетенням напірників. Автори виділяють подушки за твердістю – тверді, середні, м'які, дуже м'які; за наповнювачем – пухові покращені, пухові, напівпухові покращені, напівпухові, пір'яні покращені, пір'яні; за категоріями наповнювача – пухові екстра, пухові першої категорії, напівпухові першої категорії, перові першої категорії «а»; за конструкцією наволочки та масою наповнювача – звичайні, трьохкамерні, дитячі, для новонароджених.

Крім того, в якості наповнювача використовують – повітря, зокрема, це гумові подушки для ванн, для пляжного відпочинку, дорожні та подушки безпеки. Отже, розглядаючи варіанти наповнювача, можна розділити їх на дві основні групи:

– натуральні (вовна, шовк, пух, пір'я, сіно, повітря тощо);

– штучні (синтепон, синтепух, спанбонд, холофайбер, латекс, гель тощо).

В оформленні декоративних подушок можна виділити різноманітні класифікації. За способом виготовлення подушки розрізняють:

– ручний, де елементи декору виготовляють найчастіше за допомогою вишивки, аплікації, надання специфічної форми тощо (рис. 3, а).

– механізований, оформлення подушки відбувається машинним способом, часто це різноманітні принти, машинна вишивка (рис. 3, б)

– комбінований, поєднання елементів, виготовлених в масовому виробництві з елементами «хенд-мейд». Часто це удосконалення початкових елементів декору, прикріплення додаткових елементів, аплікації (рис. 3, в).

Важливою вимогою до декорування виробів є збереження помірності в процесі вибору елементів і технік декору. Перебір дрібних предметів, їх роз'єднаність можуть мати протилежний ефект, перетворивши

його в суміш негармонійних речей. Ключовим моментом в оформленні є підбір достатньої кількості і доречність взаємопов'язаних елементів декору, аксесуарів із стилістичним рішенням. Різновиди подушок за стилем розділяють на: етнічні (азіатський, африканський, західно-європейський, слов'янський); класичні (античний, авангард, еkleктика, класицизм, конструктивізм, ампір, рококо, барокко, ренесанс); сучасні (хай-тек, контемпорарі, мінімалізм, поп-арт, фьюжн, еко-стиль, ар деко, ар нуво тощо).

Для текстилю, виконаному в етнічному напрямі, характерне збереження рис рукотворності, що обумовлено не лише тенденцією до колекціонування предметів старовини, але і відтворенням автентичного способу життя. Полістилістика, привнесена і декларована епохою постмодернізму, слугувала поштовхом до нового етапу розвитку еkleктики, що вільно сполучає різні за своїм походженням форми, матеріали і орнаментику з метою створення оригінального художнього образу. До таких варто застосувати популярний у дизайнерів термін «фьюжн» (англ. *слав*). Основною концепцією зазначеного поєднання виступає певний асоціативний образ. Змішування допустиме на рівні великих стилів (барокко і вікторіанство), між етнічними і сучасними напрямками (етніка і мінімалізм), між етнічними і класичними стилями. Використовуючи різні основи, отримуємо безліч індивідуальних комбінацій.

Останнім часом, набув поширення етнічний стиль, де розрізняються три характерні групи: західна, східна, африканська. До західної належать: «слов'янська хата або садиба», «французький прованс», «альпійське шале», а також «кантрі», що є сублімованою тенденцією етнічних традицій частини європейських країн і Північної Америки, а

також «іспансько-мавританський стиль». У східну групу входять стильові напрями, пов'язані з культурою Японії та Китаю, країн Африки тощо.

Оскільки декор подушок повинен вписуватися як в контекст простору, так і бути узгодженим з окремими елементами стилю, виділяємо наступні різновиди оформлення:

– виконані у одному стилі (етнічний, класичний, сучасний (рис. 4, а);

– комбінований – поєднання двох або більше стилів (рис. 4, б), що поєднується еkleктикою елементів, притаманних одному стилю (вишивки для етностилю, чи традиційних зображень) з елементами іншого (кольорова гама, форми тощо);

– авторський – створення унікального образу без прив'язки до конкретного стилю [3] (рис. 4, в), що найчастіше забезпечується шляхом віднаходження нових форм чи використання спеціальних матеріалів.

Декоративне оздоблення подушок поділяється на:

– монодекорування – використання однієї техніки оздоблення (вишивки, в'язання, валяння) (рис. 5, а) та декорування (стрічки, стрази, гудзики, помпони тощо (рис. 5, б);

– мультидекорування – поєднання двох або більше технік декорування, серед яких, наприклад, вишивка використовується поряд з об'ємними елементами (стрічки, аплікації) (рис. 5, в), а також комбінація форм з відповідним принтом чи об'ємними елементами.

Сучасний дизайн декоративних подушок здебільшого носить експериментальний характер, тому що в сучасному, динамічному світі еkleктика стилів, матеріалів, технік, прийомів декорування і видів мистецтв, особливо значення набуває творча особистість, яка здатна утримати цілісність художньо-образного рішення.

Відтак, дизайн-проекування і виготовлення подушок стають своєрідним мистецтвом і засобом самовираження митця.

Висновки. Підсумовуючи варто зазначити, що домашній текстиль та декоративні подушки як окрема його складова є важливим об'єктом дизайну: являють собою елемент культурно-мистецької спадщини; можуть використовуватися як інструмент підвищення якості життя людини, покращенню її настрою, психологічного та емоційного стану. Засвідчено, що розвиток інформаційних технологій впливає на розширення асортименту зазначених виробів, створює нові шляхи їх застосування та, у результаті, підвищує роль подушок в різних аспектах повсякденного життя. Розкрито функції подушок та визначено їх роль у оздобленні інтер'єру приміщення для впливу на якість життя та самопочуття людини. Запропоновано ознаки, на основі яких узагальнено і систематизовано, існуючі різновиди подушок за призначенням, формою, наповнювачем, матеріалами, оздобленням, стилем, для формування інформаційної бази даних виробів і в подальшому її розширення. Акцентовано увагу на декоративному оздобленні за способом виготовлення, видами технік та стилем. Визначено, що дослідження в цьому напрямі є перспективними, а отримані результати можуть бути використаними для удосконалення дизайн-проекування середовища і текстилю.

Література

1. Derieux M. The complete book of Interior Decorating. New York. Greystone Press, 1950. 434 p.
2. Гассанова Н.С. Художественные и функциональные особенности декоративных тканей в интерьерах общественных зданий: дис. ... канд. искусствоведения: 17.00.04. Киев, 1985. 179 с.

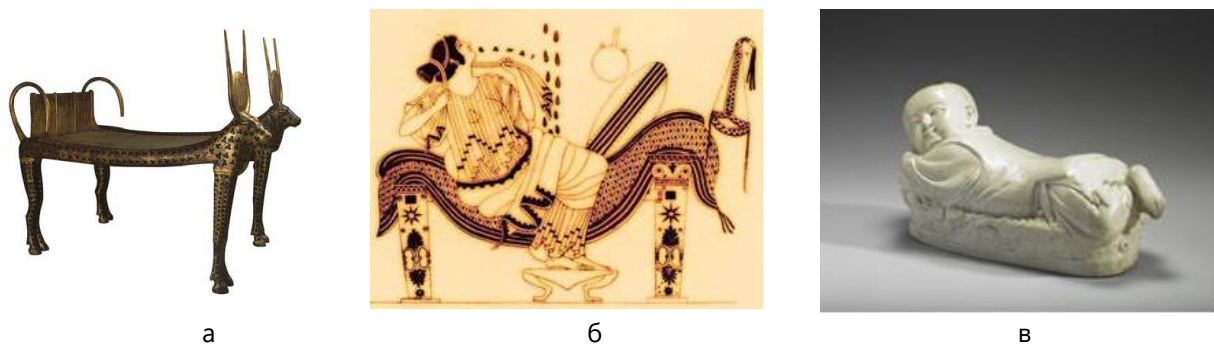

Рис. 1. Приклади перших декоративних подушок: а – ритуальне ліжко Тутанхамона з позначкою подушки у вигляді металевої пластини [10]; б – Даная і золотий дощ (рисунок з древньогрецької вази) [18]; в – китайська порцелянова подушка, династія Сонг (960–1279 рр.) [19]

Рис. 3. Приклади декоративних подушок за способом виготовлення: а – «Квітка» аплікація зроблена вручну; б – машинний принт «Карта світу» промислового виробництва; в – поєднання промислового декоративного обкатування з аплікацією-бантом

Рис 4. Різновиди подушок оформлених за стилем: а – єдиний стиль (сучасний); б – комбінований (контемпорарі та єгипетський); в – авторський (у формі бублика та хмаринки)

Рис. 5. Приклади декоративного оздоблення подушок: а – монодекорування в'язанням; б – декор з помпонами; в – мультидекорування – поєднання вишивки та стрічки

3. Де Моран А. История декоративно-прикладного искусства. Москва: Искусство, 1982. 540 с.

4. Дицкая Л.А. Вопросы художественного проектирования ковровых материалов для полов жилых и общественных зданий: дис. ... канд. искусствоведения: 17.00.04. Москва, 1975. 199 с.

5. ДСТУ 4239:2003. Матеріали та вироби текстильні і шкіряні побутового призначення. Основні гігієнічні вимоги. Київ. Держспоживстандарт, 2004. 17 с.

6. Дутка Р. Українські вибійчані тканини: автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.06. декоративне і прикладне мистецтво. Львів, 1995. 35с. URL: <http://cheloveknauka.com/ukrainskie-nabivnye-tkani#ixzz5TdpurItg>

7. Коновалова О.А. Образные концепции современного спального места. Дизайн и технологии. 2012. № 32. С. 6-12.

8. Конран Т. Современный дом: искусство дизайнера: попул. энцикл. пер. с англ. Г. Беликова. Москва: Русские словари, 1997. 264 с.

9. Мак-Кордейл Ч. Убранство жилого интерьера от античности до наших дней. Москва: Сварог и К, 2006. 248 с.

10. Матье М.Э. Искусство Древнего Египта. Москва: В. Шевчук, 2010. 672 с.

11. Мельникова Н.В. Декоративные ткани в интерьере жилого дома: автореф. дис. ... канд. искусствоведения: 17.00.04. 1963. 20 с.

12. Михайлова Г. Вимоги до безпечності постільних виробів з об'ємними наповнювачами. Товари і ринки. 2018. №2 С. 14-24. URL: [http://tr.knteu.kiev.ua/files/2018/02\(26\)/3.pdf](http://tr.knteu.kiev.ua/files/2018/02(26)/3.pdf) (дата звернення: 10.11.2018)

13. Пайл Д. История дизайна интерьеров. 6000 лет истории. Москва: Астрель, 2012. 464 с.

14. Панкина М.В. Функции экологического дизайна. Современные проблемы науки и образования. 2013. № 6. URL: <http://www.science-education.ru/ru/article/view?id=10542> (дата звернення: 20.11.2018)

15. Різновиди, форма й розміри декоративних подушок: ідеї для затишного інтер'єру URL: <https://pasionaria.ru/blog/idei/dekorativnye-podushki-dlya-uyutnogo-interera/> (дата звернення: 22.11.2018)

16. Рудний С. Гаджети для сну: багатофункціональні віброючі подушки URL: <http://gadgetforgeek.com.ua/gadget-vibriruyushhie-podushki/> (дата звернення: 15.11.2018)

17. Рунге В.Ф., Сеньковский В.В. Основы теории и методологии дизайна: учеб. пособие. 3-е изд. пер. и доп. Москва: МЗ Пресс, 2005. 368 с.

18. Сайт американського музею «Метрополітен» URL: www.metmuseum.org/ (дата звернення: 22.11.2018)

19. Сайт лондонського Музею Вікторії та Альберта URL: <http://www.vam.ac.uk/> (дата звернення: 22.11.2018)

20. Слізков А.М., Михайлова Г.М., Осієвська В.В. Розроблення наукової класифікації текстильних виробів для сну з об'ємними наповнювачами на прикладі подушок. Вісник КНУТД, 2018. № 4. С. 112-124.

21. Сысоева Н.И. Декоративные ткани в интерьере. Москва, Легкая индустрия. 1966. 40 с.

22. Уварова И. Арт-дизайн в современной культуре URL: http://elar.rsvpu.ru/bitstream/123456789/17563/1/fkpp_2010_019.pdf (дата звернення: 10.11.2018)

23. Хабибуллина С.Ф. Текстиль как средство формирования интерьера современного жилища: автореф. дис. ... канд. искусствовед. 17.00.04. Екатеринбург, 2011. URL: <http://www.dissercat.com/content/tekstil-kak-sredstvo-formirovaniya-interera-sovremennogo-zhilishcha/>(дата звернення: 09.11.2018)

24. Яковець І. Засоби художньої виразності в дизайні текстилю: автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства - 17.00.07. Харків, 2007. URL: https://www.br.com.ua/referats/dysertacii_ta_auator_eferaty/58817-1.html (дата звернення: 12.11.2018).

References

1. Derieux, M. (1950) The complete book of Interior Decorating. New York. Greystone Press, 434 p. [in English].

2. Gassanova, N.S. (1985) Khudozhestvennyye i funktsionalnyye osobennosti dekorativnykh tkaney v interyerakh obshchestvennykh zdaniy [Artistic and functional features of decorative fabrics in the interiors of

public buildings]: Extended abstract of candidate's thesis. Kyiv [in Ukrainian].

3. De Moran, A. (1982) *Istoriya dekorativno-prikladnogo iskusstva* [The history of arts and crafts]. Moskva: Iskusstvo. 540 s. [in Russian].

4. Ditskaya, L.A. (1975) *Voprosy khudozhestvennogo proyektirovaniya kovrovnykh materialov dlya polov zhilykh i obshchestvennykh zdaniy* [Issues of artistic design of carpet materials for floors in residential and public buildings]: Candidate's thesis. Moskva [in Russian].

5. DSTU 4239:2003. *Materialy ta vyroby tekstyl'ni i shkiriani pobutovoho pryznachennia. Osnovni hiihienichni vymohy* [Materials and products of textile and leather for household purposes. Basic hygiene requirements]. Kyiv. Derzhspozhyvstandart. 17 s. [in Ukrainian].

6. Dutka, R. (1995) *Ukrainski vybiichani tkanyny* [Ukrainian knitted fabrics]: Extended abstract of candidate's thesis. Lviv URL: <http://cheloveknauka.com/ukrainskie-nabivnyetkani#ixzz5TdpuRltg> [in Ukrainian].

7. Konovalova, O.A. (2012) *Obraznyye kontseptsii sovremennogo spalnogo mesta* [Figurative concepts of a modern sleeping place]. *Dizayn i tekhnologii*. № 32. S. 6-12. [in Russian].

8. Konran, T. (1997) *Sovremennyy dom: iskusstvo dizayna* [Modern House: Art of Design]: Moskva: Russkiye slovari. 264 s. [in Russian].

9. Mak-Kordeyl, Ch. (2006) *Ubranstvo zhilogo interyera ot antichnosti do nashikh dney* [The decor of a residential interior from antiquity to nowadays]. Moskva: Svarog i K. 248 s. [in Russian].

10. Matye M.E. (2010) *Iskusstvo Drevnego Egipta* [The Art of Ancient Egypt]. Moskva: V. Shevchuk. 672 s. [in Russian].

11. Melnikova, N.V. (1963) *Dekorativnyye tkani v interyere zhilogo doma* [Decorative fabrics in the interior of a dwelling house]: Extended abstract of candidate's thesis. [in Russian].

12. Mykhailova, H. (2018) *Vymohy do bezpechnosti postilnykh vyrobiv z obiemnymy napovniuvachamy* [Requirements for safety of bedding with bulk fillers]. *Tovary i rynky*. №2 S. 14-

24 URL: [http://tr.knteu.kiev.ua/files/2018/02\(26\)/3.pdf](http://tr.knteu.kiev.ua/files/2018/02(26)/3.pdf) (Last accessed: 10.11.2018) [in Ukrainian].

13. Payl D. (2012) *Istoriya dizayna interyerov. 6000 let istorii*. [The history of interior design. 6000 years of history] Moskva: Astrel. 464 s. [in Russian].

14. Pankina, M.V. (2013) *Funktsii ekologicheskogo dizayna*. [Functions of ecological design] *Sovremennyye problemy nauki i obrazovaniya*. № 6. URL: <http://www.science-education.ru/ru/article/view?id=10542> (Last accessed: 20.11.2018) [in Russian].

15. Riznovydy, forma y rozmiry dekorativnykh podushok: idei dlia zatyshnoho interieru [Varieties, shape and size of decorative pillows: ideas for a cozy interior] URL: <https://pasionaria.ru/blog/idei/dekorativnyepodushki-dlya-uyutnogo-interera/> (Last accessed: 22.11.2018) [in Ukrainian].

16. Rudnyi, S. *Hadzhety dlia snu: bahatofunktsionalni vibruichi podushky* [Gadgets for sleep: multifunctional vibrating pillows] URL: <http://gadgetforgeek.com.ua/gadget-vibriruyushhie-podushki/> (Last accessed: 15.11.2018) [in Ukrainian].

17. Runge, V.F., Senkovskiy, V.V. (2005) *Osnovy teorii i metodologii dizayna* [Fundamentals of the theory and methodology of design]: Moskva: MZ Press. 368 s. [in Russian].

18. Website of the American Metropolitan Museum URL: <http://www.metmuseum.org/> (Last accessed: 22.11.2018) [in English].

19. Website of the Victoria and Albert Museum in London URL: <http://www.vam.ac.uk/> (Last accessed: 22.11.2018) [in English].

20. Slizkov, A.M., Mykhailova, H.M., Osiiivska, V.V. (2018) *Rozroblennia naukovoï klasyfikatsii tekstylnykh vyrobiv dlia snu z obiemnymy napovniuvachamy na prykladi podushok* [Development of scientific classification of textile products for sleeping with bulk fillers on an example of pillows]. *Visnyk KNUTD*, № 4. С. 112-124. [in Ukrainian].

21. Sysoyeva, N.I. (1966) Dekorativnyye tkani v interyere [Decorative fabrics in the interior]. Moskva. Legkaya industriya. 40 s. [in Russian].

22. Uvarova, I. Art-dizayn v sovremennoy kulture [Art-design in modern culture] URL: http://elar.rsvpu.ru/bitstream/123456789/17563/1/fkpp_2010_019.pdf (Last accessed: 10.11.2018) [in Russian].

23. Khabibullina, S.F. (2011) Tekstil kak sredstvo formirovaniya interyera sovremennogo

zhilishcha [Textiles as a means of forming the interior of a modern dwelling]: Extended abstract of candidate`s thesis. Ekaterinburg URL: <http://www.dissercat.com/content/tekstil-kak-sredstvo-formirovaniya-interera-sovremennogo-zhilishcha/> (Last accessed: 09.11.2018) [in Russian].

24. Iakovets, I. (2007) Zasoby khudozhnoi vyraznosti v dyzaini tekstyliu [Means of artistic expressiveness in textile design]: Extended abstract of candidate`s thesis. Kharkiv. [in Ukrainian].

ОСОБЕННОСТИ ТИПОЛОГИИ ДОМАШНЕГО ТЕКСТИЛЯ В ДИЗАЙНЕ СОВРЕМЕННОГО ИНТЕРЬЕРА

ПАШУКОВА С. Г., КОЛОСНИЧЕНКО М. В., ОСТАПЕНКО Н. В., СЛИТЮК Е. А.

Киевский национальный университет технологий и дизайна

Цель. Исследование стилистических, художественно-композиционных и конструктивно-декоративных особенностей элементов домашнего текстиля (на примере декоративных подушек) в контексте построения композиционного баланса современного интерьера.

Методика. Использован комплекс общенаучных методов, а именно: аналитического - для изучения информационных источников; системно-структурного - с целью выявления сущности изделий домашнего текстиля, что способствовало определению типологии его отдельных элементов; комплексно-исторического - для исследования истоков и процесса формирования объектов декора; визуально-аналитического - для анализа материальных и технических компонентов декоративных подушек и культурологического подхода.

Результаты. Осуществлен ретроспективный анализ предпосылок возникновения, формирования и развития декоративных форм текстиля, элементов отделки подушек и изучена специфика средств художественной выразительности. Проанализированы и обобщены существующие разновидности подушек и их декорирования. Определены

TYPOLOGY FEATURES OF HOME TEXTILES IN MODERN INTERIOR DESIGN

PASHUKOVA S. H., KOLOSNICHENKO M. V., OSTAPENKO N. V, SLITYUK O. O.

Kyiv National University of Technologies and Design

Purpose. The article concerns the research of stylistic, artistic and compositional, constructive and decorative features of home textile elements (on an example of decorative pillows) in the context of a compositional balance development of modern interior.

Methodology. A complex of general scientific methods has been used. They include analytical methods for studying information sources; system-based structural ones for revealing the essence of home textile products, which contributed to the definition of its individual elements typology; complex historical method for studying the origins and process of forming decor objects; visual and analytical ones for the analysis of material and technical components of decorative pillows and cultural approach.

Results. A retrospective analysis of the preconditions for the emergence, formation and development of decorative forms of textiles and pillow decoration elements has been done. The specificity of the means of their artistic expression has been studied. The existing variations of pillows and their decorations have been analyzed and summarized. The functions of decorative pillows have been defined and their features have been revealed.

функции декоративных подушек и раскрыты ихние особенности.

Научная новизна. На основе проведённого аналитического исследования обобщены и систематизированы существующие разновидности современного декоративного домашнего текстиля; обозначены особенности, структурированы функции современных декоративных подушек и выделены различные признаки.

Практическое значение. Сформировано информационную базу различных видов подушек, охарактеризованы основные и специфические черты. Раскрыты современные аспекты их применения в контексте украшения и проектирования интерьера. Акцентируется внимание на стилистических решениях и разновидностях декоративного оформления современных подушек и построен визуальный комплекс ассортимента указанных изделий.

Ключевые слова: дизайн-проектирование, домашний текстиль, декоративные подушки, текстильный дизайн современного интерьера.

Scientific novelty. On the basis of the conducted analytical research the existing varieties of modern decorative home textiles have been generalized and systematized. The features have been defined, the functions of modern decorative pillows have been structured and various signs have been distinguished.

Practical significance. The information base of different types of pillows has been formed, the main and specific features have been characterized. The modern aspects of their application in the context of interior decoration and design have been revealed. The emphasis has been done on stylistic decisions and varieties of decorative design of modern pillows, and a visual range of these products has been built.

Keywords: design, home textile, decorative pillows, textile design of modern interior.

ІНФОРМАЦІЯ
ПРО АВТОРІВ:

Пашукова Світлана Георгіївна, старший викладач кафедри рисунка та живопису, Київський національний університет технологій та дизайну, ORCID 0000-0001-6890-1145, **e-mail:** pashukova.sg@knutd.com.ua

Колосніченко Марина Вікторівна, д-р техн. наук, професор, декан факультету дизайну, Київський національний університет технологій та дизайну, ORCID 0000-0003-0020-3214, Scopus 24076493500, **e-mail:** kolosnichenko.mv@knutd.edu.ua

Остапенко Наталія Валентинівна, д-р техн. наук, доцент, завідувач кафедри ергономіки і проектування одягу, Київський національний університет технологій та дизайну, ORCID 0000-0002-3836-7073, Scopus 57191843580, **e-mail:** cesel@ukr.net

Слітюк Олена Олександрівна, канд. техн. наук, доцент, доцент кафедри дизайну, Київський національний університет технологій та дизайну, ORCID 0000-0001-9058-9979, **e-mail:** slityuk.oo@knutd.edu.ua

<https://doi.org/10.30857/2617-0272.2018.4.9>

Цитування за ДСТУ: Пашукова С. Г., Колосніченко М. В., Остапенко Н. В., Слітюк О. О. Особливості типології домашнього текстилю у дизайні сучасного інтер'єру. *Art and design*. 2018. №4. С. 95-106.

Citation APA: Pashukova, S.H., Kolosnichenko, M.V., Ostapenko, N.V., Slityuk, O.O. (2018) Typology features of home textiles in modern interior design. *Art and design*. 4. 95-106.